

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ

Володимирська, 54, Київ-30, 01601, МСП.

E-mail: prez@nas.gov.ua. Факс: (044) 234-32-43

Телефон: канцелярія 234-51-67, 239-65-94; для довідок 239-66-66, 239-64-44

Для телеграм: Київ, Наука. ЕДРПОУ 00019270

№ 17/192-8 «28.01.2016 р.

На Ваш №

*Віце-президентам НАН України,
академікам-секретарям відділень
НАН України*

Верховною Радою України 26.11.2015 було прийнято нову редакцію Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», який набрав чинності з 16.01.2016.

У зв'язку із зазначеним нижче наводиться інформація про деякі основні зміни законодавства, що відбулися у зв'язку з прийняттям нової редакції Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» (далі — Закон № 848).

Законом № 848 вводиться низка нових термінів та норм, що регулюють забезпечення функціонування сфери наукової і науково-технічної діяльності.

Доповнено перелік суб'єктів наукової і науково-технічної діяльності (ст. 4 Закону № 848). Так, **суб'єктами наукової і науково-технічної діяльності** є наукові працівники, науково-педагогічні працівники, аспіранти, ад'юнкти і докторанти, інші вчені, наукові установи, університети, академії, інститути, музеї, інші юридичні особи незалежно від форми власності, що мають відповідні наукові підрозділи, та громадські наукові організації.

Законом № 848 дещо змінено визначення наукової установи та розширено повноваження наукових установ (ст. 7, 8 Закону № 848). Так, **наукова (науково-дослідна, науково-технологічна, науково-технічна, науково-практична) установа (далі - наукова установа)** — юридична особа незалежно від організаційно-правової форми та форми власності, утворена в установленому законодавством порядку, для якої наукова та (або) науково-технічна діяльність є основною.

Основною діяльністю наукових установ відповідно до Закону № 848 визначається діяльність з проведення фундаментальних досліджень, прикладних наукових і науково-технічних (експериментальних) розробок, надання науково-технічних послуг, проведення наукової і науково-технічної експертизи, підготовка наукових кадрів, розвиток і збереження наукової інфраструктури.

Наукова установа є юридичною особою та може мати статус неприбуткової організації (ч. 1 ст. 7 Закону № 848).

Наукові установи НАН України підлягають обов'язковій державній атестації (ч. 5 ст. 17 Закону № 848). Державна атестація проводиться в обов'язковому порядку не менше одного разу на п'ять років, для новоутворених установ - не пізніше як через три роки після утворення.

Як і раніше, для надання державної підтримки науковим установам незалежно від форми власності, діяльність яких має важливе значення для науки, економіки та виробництва, наукові установи можуть включатися до Державного реєстру наукових установ, яким надається підтримка держави.

Наукові установи включаються до Державного реєстру наукових установ, яким надається підтримка держави, строком до п'яти років у межах строку, визначеного за результатами державної атестації.

Слід відмітити, що обов'язковою умовою для включення до Державного реєстру наукових установ, яким надається підтримка держави, є проходження державної атестації.

Звертаємо увагу, що включення наукової установи до Державного реєстру наукових установ, яким надається підтримка держави, дає установі право мати певні пільги та преференції, зокрема:

користуватися податковими пільгами відповідно до законодавства України;

брати участь у конкурсі на отримання гранту на збереження та розвиток матеріально-технічної бази для провадження наукової і науково-технічної діяльності, організацію та проведення конференцій, симпозіумів, наукових турнірів, конкурсів наукової творчості, інших науково-комунікативних заходів та заходів з популяризації науки (ч. 3 ст. 59 Закону № 848);

фінансування різниці між сумою пенсії, призначеної відповідно до цього Закону, та сумою пенсії із солідарної системи, обчисленої згідно із Законом України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування", на яку має право науковий працівник, за рахунок коштів державного бюджету (починаючи з 01.01.2017) (ч. 6 ст. 37 Закону № 848).

Державні комерційні підприємства та казенні підприємства, які відповідно до ст. 1 Закону № 848 належать до наукових установ, звільняються від сплати до державного бюджету частини чистого прибутку (доходу) за результатами своєї фінансово-господарської діяльності та зобов'язані не менш як 50 відсотків чистого прибутку від своєї діяльності спрямовувати на провадження ініціативної наукової і науково-технічної діяльності, фінансування інновацій та розширення власної матеріально-технічної бази (ч. 2 ст. 8 Закону № 848).

З огляду на зазначене, проходження державної атестації є необхідним як для установ та організацій НАН України, що фінансуються з державного бюджету, так і для державних підприємств НАН України, які претендують на приналежність до наукових установ.

Відповідно до ч. 2 ст. 36 Закону № 848 оплата праці наукових працівників, які виконують науково-дослідні роботи за контрактом за рахунок коштів вітчизняних та іноземних замовників робіт та грантів, визначається за угодою сторін у межах коштів на оплату праці, визначених замовником або надавачем гранту.

Таким чином, у випадку виконання наведених в ч. 2 ст. 36 Закону № 848 науково-дослідних робіт науковими працівниками за договорами цивільно-правового характеру оплата їх праці визначається у межах коштів на оплату праці, визначених замовником або надавачем гранту.

Основною структурною одиницею наукової установи є науковий підрозділ. Для вирішення окремих завдань можуть утворюватися тимчасові наукові (творчі) колективи.

Законом № 848 вперше на законодавчому рівні вводиться поняття **наукового підрозділу** – це структурний підрозділ юридичної особи, основним завданням якого є провадження наукової, науково-технічної або науково-організаційної діяльності, у штаті якого посади наукових працівників становлять не менш як 50 відсотків. Типами наукового підрозділу є інститут, науково-дослідна частина, управління, відділення, комплекс, центр, відділ, лабораторія, секція, сектор, бюро, група, філіал, дослідна станція, дослідне поле, ботанічний сад, дендропарк, обсерваторія, наукова (науково-технічна) бібліотека, науковий (науково-технічний) музей.

З огляду на це визначення радимо переглянути структуру установ, організацій і підприємств НАН України та привести штатні розписи наукових підрозділів у відповідність до законодавчо закріпленого визначення наукового підрозділу.

Для забезпечення завершення науково-дослідних або дослідно-конструкторських робіт, підготовки проектно-конструкторської документації під час створення нових видів продукції або технологічних процесів у структурі наукової установи, вищого навчального закладу може утворюватися **дослідне виробництво** (ч. 14 ст. 7 Закону № 848).

Вводиться положення, яке передбачає можливість науковим установам за погодженням із власником (власниками) **входити до об'єднань юридичних осіб** із збереженням статусу юридичної особи та фінансової самостійності з метою виконання своїх статутних завдань (ч. 3 ст. 7 Закону № 848).

З метою стимулювання державних наукових установ щодо впровадження результатів власних наукових досліджень вводиться норма, якою державним науковим установам та державним університетам, академіям, інститутам надається право шляхом внесення майнових прав інтелектуальної власності, як внеску до статутного капіталу, бути **співзасновниками господарських товариств** та розпоряджатися корпоративними правами відповідно до часток (акцій) у статутному капіталі цих господарських товариств (крім відчуження) (ст. 60 Закону № 848 та ч. 2 ст. 1 Декрету Кабінету Міністрів України від 31.12.1992 № 24-92 «Про впорядкування діяльності суб'єктів підприємницької діяльності, створених за участю державних підприємств»).

Відповідно до ч. 6 ст. 7 Закону № 848 наукова установа з метою перепідготовки наукових працівників та спеціалістів може здійснювати навчання за програмами післядипломної освіти в установленому порядку, а також утворювати спільно з університетами, академіями, інститутами **спеціалізовані кафедри** для підготовки фахівців за кваліфікаційним рівнем магістра та (або) доктора філософії.

Законом № 848 надано право науковим установам НАН України разом з вищими навчальними закладами утворювати **спільні наукові підрозділи** (ч. 5 ст. 17 Закону № 848).

Наукова установа відповідно до договору, укладеного з іншою науковою установою або університетом, академією, інститутом, **може розміщувати структурні підрозділи (лабораторії)**, що провадять наукову і науково-технічну діяльність, на базі цієї наукової установи або такого навчального закладу з урахуванням освітніх програм та тематики наукових досліджень (ч. 7 ст. 7 Закону № 848).

Наукові установи, а також національні академії наук мають право **засновувати вищі начальні заклади** з відповідних напрямів наукової діяльності (галузі знань) у порядку, передбаченому Законом України "Про вищу освіту", брати участь у забезпеченні навчального процесу та створювати на договірних засадах науково-навчальні об'єднання.

Наукові установи мають право здійснювати видавничу діяльність наукового, освітнього та просвітницького характеру, виступати в установленому порядку засновниками друкованих засобів масової інформації, наукових видавництв, наукових журналів та наукових видань.

Частина 2 ст. 27 Закону № 848 закріплює право наукових установ **здійснювати підготовку докторів філософії** за власною освітньо-науковою програмою згідно з отриманою ліцензією на відповідну освітню діяльність або за освітньо-науковою програмою, окремі елементи якої забезпечуються іншими науковими установами та/або вищими навчальними закладами, та докторів наук за науковими програмами відповідно до Закону України "Про вищу освіту".

Освітньо-наукові програми підготовки науковими установами докторів філософії підлягають акредитації Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Наукові установи Національної академії наук України та національних галузевих академій наук можуть здійснювати **підготовку магістрів** за освітньо-науковими програмами відповідно до Закону України «Про вищу освіту». Так, частину 5 ст. 5 Закону України «Про вищу освіту» доповнено положенням, відповідно до якого наукові установи Національної академії наук України та національних галузевих академій наук можуть здійснювати підготовку магістрів за власною освітньо-науковою програмою згідно з отриманою ліцензією на відповідну освітню діяльність. Наукові установи можуть також здійснювати підготовку магістрів за освітньо-науковою програмою, узгодженою з вищим навчальним закладом. У такому разі наукова складова такої програми здійснюється у науковій установі, а освітня складова - у вищому навчальному закладі.

Стаття 9 Закону № 848 визначає умови роботи, порядок призначення та кваліфікаційні вимоги до **керівника державної наукової установи**. Так, кандидат на посаду керівника державної наукової установи має вільно володіти державною мовою, мати науковий ступінь доктора наук або доктора філософії і стаж роботи на посадах наукових працівників та (або) науково-педагогічних працівників не менш як 10 років. Власник (власники) або уповноважений ним (ними) орган мають право встановлювати додаткові кваліфікаційні та інші вимоги до кандидата на посаду керівника державної наукової установи, що впливають із специфіки діяльності цієї установи.

Керівник державної наукової установи обирається шляхом таємного голосування на зборах колективу наукових працівників цієї установи на строк до п'яти років у межах строку,

визначеного статутом (положенням) державної наукової установи, з правом бути переобраним і призначатиметься на посаду власником (власниками) наукової установи або уповноваженим ним (ними) органом, або засновником у порядку, передбаченому цим Законом і статутом (положенням) державної наукової установи.

Одна і та сама особа не може бути керівником відповідної державної наукової установи більш як два строки. Відповідно до пункту 7 Прикінцевих та перехідних положень Закону № 848 керівники наукових установ, які перебувають на своїх посадах на момент набрання чинності Законом № 848, мають право після закінчення строку своїх повноважень бути обраними ще на один строк.

Керівник державної наукової установи може бути звільнений з посади власником (власниками) або уповноваженим ним (ними) органом з підстав, визначених законодавством про працю, а також за порушення умов контракту. Керівник державної наукової установи також може бути звільнений з посади у зв'язку з прийняттям рішення про його **відкликання зборами колективу** наукових працівників державної наукової установи. Підстави для відкликання керівника державної наукової установи визначаються законодавством про працю та статутом (положенням) цієї державної наукової установи.

Методичні рекомендації щодо особливостей обрання керівника державної наукової установи та типова форма контракту з керівником державної наукової установи затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Особливості призначення та звільнення керівників наукових установ, що входять до складу Національної академії наук України, будуть визначені в новій редакції статуту НАН України.

Конкурсний відбір та призначення керівника державного комерційного підприємства та казенного підприємства, які належать до наукових установ, здійснюються в окремому порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України. Наразі Порядок проведення конкурсного відбору керівників суб'єктів господарювання державного сектору економіки затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 03.09.2008. № 777.

Відповідно до ч. 13 ст. 7 Закону № 848 **керівники структурних підрозділів** наукової установи обираються на посади на конкурсних засадах на строк не більше п'яти років з правом переобрання ще на один строк, якщо інше не встановлено статутом (положенням) наукової установи.

Особливості призначення та звільнення керівників структурних підрозділів наукових установ НАН України визначаються статутами цих установ.

Закон № 848 змінює порядок формування складу та доповнює перелік повноважень **вченої ради наукової установи** (ст. 10 Закону № 848). Голова, його заступники та вчений секретар вченої (наукової, науково-технічної, технічної) ради обираються таємним голосуванням з числа її членів. До складу вченої (наукової, науково-технічної, технічної) ради наукової установи також входять голова ради молодих вчених або іншого об'єднання молодих вчених (представник молодих вчених) наукової установи та керівник первинної профспілкової організації (профспілковий представник) наукової установи.

До виключної компетенції вченої (наукової, науково-технічної, технічної) ради наукової установи належать питання щодо:

1) визначення стратегії розвитку наукової установи та перспективних напрямів наукової і науково-технічної діяльності;

2) проведення наукової і науково-технічної оцінки тематики та результатів науково-дослідних робіт;

3) затвердження поточних (щорічних) планів наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок;

4) удосконалення та розвитку структури наукової установи;

5) затвердження тем дисертацій здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) та науковому рівні вищої освіти і призначення наукових керівників (консультантів);

6) затвердження результатів атестації наукових працівників, аспірантів, докторантів, здобувачів та результатів конкурсу на вакантні посади наукових працівників;

7) висування видатних наукових праць для присудження премій, медалей та інших видів відзнак, у тому числі міжнародних;

8) присвоєння працівникам наукової установи вчених звань професора та старшого дослідника і подання відповідних рішень на затвердження до атестаційної колегії центрального

органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері наукової і науково-технічної діяльності, порушення клопотання про присвоєння почесних звань;

9) затвердження річних звітів про діяльність наукової установи та фінансових планів наукової установи;

10) ухвалення рішення про розміщення власних надходжень у територіальних органах центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, або в банківських установах державного сектору;

11) погодження переліку професій і посад наукової установи, на яких може застосовуватися гнучкий режим робочого часу та дистанційний режим праці.

Звертаємо увагу, що зазнало змін поняття наукового працівника. Так, **науковий працівник** – вчений, який має вищу освіту не нижче другого (магістерського) рівня, відповідно до трудового договору (контракту) професійно провадить наукову, науково-технічну, науково-організаційну, науково-педагогічну діяльність та має відповідну кваліфікацію незалежно від наявності наукового ступеня або вченого звання, підтверджену результатами атестації у випадках, визначених законодавством.

Відтепер, з огляду на це визначення, статус наукового працівника не обмежується роботою лише за основним місцем роботи.

Така обставина є суттєвою, оскільки ця норма в поєднанні з ч. 3 ст. 37 Закону № 848 допускає, що для обчислення наукової пенсії має враховуватися заробітна плата наукового працівника не лише за основним місцем роботи, як це було до прийняття Закону № 848, а й на наукових посадах за сумісництвом.

Законом № 848 дано визначення **докторанта** – науковий або науково-педагогічний працівник, який проводить фундаментальні та (або) прикладні наукові дослідження у рамках підготовки в докторантурі у вищому навчальному закладі (науковій установі) для здобуття ступеня доктора наук.

Також ч. 3 ст. 36 Закону № 848 вказує на збереження доплат за науковий ступінь та вчене звання при визначенні стипендіального забезпечення докторантів.

Таким чином, Закон № 848 надає докторанту статус наукового працівника. В той же час це положення не узгоджується з нормами Закону України «Про вищу освіту» та низкою офіційних роз'яснень, згідно з якими перебування в докторантурі є навчанням, а навчання не є роботою, що дозволяє докторанту, окрім навчання в докторантурі, працювати за основним місцем роботи на інших посадах.

Тому порядок застосування цієї норми потребує уточнення та буде предметом подальших додаткових роз'яснень.

Стаття 31 Закону № 848 містить оновлений **перелік посад наукових працівників**, який поповнився такими посадами: перший віце-президент; радник при дирекції наукової установи; член Президії Національної академії наук України або національної галузевої академії наук; радник Президії Національної академії наук України або національної галузевої академії наук; відповідальний секретар, головний редактор та заступники відповідального секретаря і головного редактора наукового підрозділу, наукового видавництва, редакції наукового видання; провідний редактор наукового видавництва, періодичного наукового видання.

Час, що зараховується до стажу наукової роботи, визначений ст. 35 Закону № 848. Відтепер до стажу наукової роботи також зараховується час навчання в аспірантурі (докторські програми) третього рівня вищої освіти та наукової роботи за спеціальністю за кордоном, за умови збереження громадянства, сплати страхових внесків відповідно до Закону України "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування" та перерви між завершенням навчання (роботи) за кордоном та відновленням навчання (роботи) в Україні не більше трьох місяців, а також час наукового стажування, у тому числі в іноземній науковій установі (вищому навчальному закладі), за умови сплати страхових внесків відповідно до Закону України "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування".

Статтею 6 Закону № 848 визначаються умови роботи, права та обов'язки, а також порядок призначення наукових працівників. Наукові працівники приймаються на роботу на конкурсних

засадах. Примірне положення про порядок проведення конкурсу на заміщення вакантних наукових посад державної наукової установи підлягає затвердженню Кабінетом Міністрів України.

Розширено права наукового працівника. Так, наукові працівники мають право **працювати за сумісництвом**, зокрема, на керівних наукових та науково-педагогічних посадах, за умови забезпечення уникнення конфлікту інтересів. Нагадаємо, що визначення поняття конфлікту інтересів містить ст. 1 Закону України «Про запобігання корупції»:

потенційний конфлікт інтересів – наявність у особи приватного інтересу у сфері, в якій вона виконує свої службові чи представницькі повноваження, що може вплинути на об'єктивність чи неупередженість прийняття нею рішень, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень;

реальний конфлікт інтересів – суперечність між приватним інтересом особи та її службовими чи представницькими повноваженнями, що впливає на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень.

Для наукових працівників і спеціалістів наукових установ та вищих навчальних закладів Закон № 848 визначає можливим встановлення **гнучкого режиму робочого часу**, а також **запровадження дистанційного режиму праці**.

Зокрема, вчені наукових установ, які беруть участь у навчальному процесі у вищих навчальних закладах обсягом до 240 годин на навчальний рік, працюють за гнучким графіком роботи із збереженням заробітної плати за основним місцем роботи (ст. 36 Закону № 848).

Можливість запровадження гнучкого режиму робочого часу та дистанційного режиму праці в науковій установі (вищому навчальному закладі) визначається в колективному договорі або рішенні керівника наукової установи (вищого навчального закладу) за погодженням з виборним органом первинної профспілкової організації.

Конкретний перелік професій і посад наукової установи (вищого навчального закладу), на яких можуть застосовуватися гнучкий режим робочого часу та дистанційний режим праці, погоджується вченою (науковою, науково-технічною, технічною) радою наукової установи (вищого навчального закладу).

Порядок та умови застосування гнучкого режиму робочого часу та дистанційного режиму праці визначаються у правилах внутрішнього трудового розпорядку наукової установи (вищого навчального закладу).

Наказом Міністерства праці та соціальної політики України від 04.10.2006 № 359 затверджені Методичні рекомендації щодо встановлення гнучкого режиму робочого часу, які можуть бути використані підприємствами, установами, організаціями незалежно від організаційно-правової форми, форми власності та господарювання, галузевої належності. Роз'яснення щодо порядку застосування гнучкого режиму робочого часу було надіслане листом Відділу науково-правового забезпечення діяльності НАН України від 14.04.2011 № 17/20-10.

Що стосується дистанційного режиму праці, то на даний час чинне законодавством не містить визначення та порядку його застосування, тому відповідні рекомендації будуть надані після отримання офіційних роз'яснень з цього питання.

Законом № 848 вводиться поняття «наукового відрядження» та «наукового стажування».

Науковим відрядженням вважається відрядження наукового (науково-педагогічного) працівника, аспіранта, ад'юнкта, докторанта на певний строк для проведення наукової або науково-педагогічної роботи, участі в наукових конференціях, симпозіумах, семінарах, наукових школах, експедиціях поза місцем його основної роботи (для аспірантів, ад'юнктів - поза місцем навчання), за наявності запрошення сторони, що приймає, або направлення установи, де працює вчений.

Термін наукового відрядження не може перевищувати 90 днів, крім випадків, коли відрядження пов'язано з довготривалою науковою експедицією.

Фінансування витрат, пов'язаних із науковим відрядженням, може здійснюватися за рахунок коштів загального та спеціального фонду наукової установи (вищого навчального закладу), що направляє особу у наукове відрядження, коштів, передбачених у Державному

бюджеті України за відповідною бюджетною програмою, грантів, коштів сторони, що приймає, та інших джерел, не заборонених законодавством.

Закон № 848 вводить норму, відповідно до якої за штатним науковим (науково-педагогічним) працівником наукової установи (вищого навчального закладу), який виконує наукову (науково-технічну) роботу за договорами цивільно-правового характеру під час відрядження, зберігається заробітна плата, встановлена за основним місцем роботи (ч. 4 ст. 33 Закону № 848).

Слід зазначити, що відповідно до трудового законодавства надання гарантій і компенсацій у зв'язку з службовими відрядженнями передбачене лише для осіб, які перебувають у трудових відносинах з організацією. Виконання ж робіт за цивільно-правовими угодами не належить до трудових відносин і регулюється нормами Цивільного кодексу України.

Проте, з огляду на існування в Законі № 848 цієї норми, вважаємо за доцільне збереження заробітної плати за основним місцем роботи на час перебування працівника у відрядженні, що пов'язане з виконанням наукової (науково-технічної) роботи за договорами цивільно-правового характеру, у випадку, якщо мета такого відрядження пов'язана також з роботою за основним місцем роботи і є відповідний наказ про відрядження за основним місцем роботи.

Наукові (науково-педагогічні) працівники, аспіранти та докторанти можуть направлятися науковими установами (вищими навчальними закладами) на **наукове стажування**, у тому числі довгострокове, до інших наукових установ та вищих навчальних закладів, у тому числі за кордон.

Направлення на наукове стажування може відбуватися за ініціативою наукового (науково-педагогічного) працівника або за ініціативою наукової установи чи вищого навчального закладу.

Метою наукового стажування є підвищення рівня теоретичної та практичної підготовки, проведення авторських досліджень з використанням сучасного обладнання і технологій, опанування новітніх унікальних методів, набуття досвіду провадження науково-дослідної діяльності, забезпечення інформаційного обміну та розширення наукових контактів.

Строк наукового стажування не може перевищувати двох років.

З особами, які направляються на наукове стажування, укладається договір про направлення їх на наукове стажування до іншої наукової установи, вищого навчального закладу.

Фінансування витрат, пов'язаних із науковим стажуванням, може здійснюватися за рахунок коштів наукової установи (вищого навчального закладу), що направляє особу на наукове стажування, коштів, передбачених у Державному бюджеті України за відповідною бюджетною програмою, грантів, коштів сторони, що приймає, та інших джерел, не заборонених законодавством.

Стороною, що приймає, вважається наукова установа, інша дослідницька організація, вищий навчальний заклад, яка надала запрошення на наукове стажування. Стороною, що приймає, може бути нерезидент України.

Під час наукового стажування за науковим (науково-педагогічним) працівником, аспірантом, ад'юнктом, докторантом зберігається його основне місце роботи чи навчання (підготовки).

Наукові та науково-педагогічні працівники протягом місяця після завершення наукового стажування подають науковій установі, керівникові навчального закладу (наукової установи), що направив їх на наукове стажування, письмовий звіт про результати навчання, стажування та виконання завдання, затвердженого в установленому порядку.

Згідно з рішенням вченої (наукової, науково-технічної, технічної) ради наукової установи або вченої ради вищого навчального закладу наукове стажування може бути прирівняне до підвищення кваліфікації.

Звіт підлягає затвердженню вченою радою вищого навчального закладу або вченою (науковою, науково-технічною, технічною) радою наукової установи.

Положення про порядок наукового стажування затверджується Кабінетом Міністрів України.

Законом № 848 законодавчо врегульовується порядок створення та функціонування **центру колективного користування науковим обладнанням (ст. 13 Закону № 848)**. Центри колективного користування науковим обладнанням створюються з метою надання доступу вітчизняним та іноземним вченим до унікального обладнання для проведення ними наукових

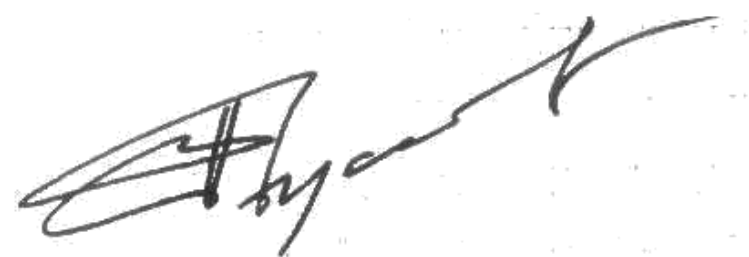
досліджень, для залучення студентів, магістрів, аспірантів та молодих вчених до науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт.

Ст. 49 Закону № 848, передбачає створення **Національного фонду досліджень України**, основною функцією якого є грантова підтримка виконання наукових досліджень і розробок, розвитку матеріально-технічної бази наукових досліджень і розробок високого рівня, організації та проведення конференцій, симпозіумів та інших комунікативних заходів, стажування наукових працівників, у тому числі за кордоном, популяризації науки.

Для впровадження механізму формування державної політики у сфері науки передбачено створення **Національної ради України з питань розвитку науки та технологій** (ст. 20 Закону № 848) як постійно діючого консультативно-дорадчого органу при Кабінеті Міністрів України, до якого увійдуть і науковці, і урядовці, серед його повноважень поряд з іншими визначено підготовку пропозицій з пріоритетів розвитку науки і техніки та заходів з їх реалізації.

Іншу важливу новацію містить ч. 2 ст. 47 Закону № 848, яка передбачає звільнення державних наукових установ та вищих навчальних закладів від сплати ввізного мита та податку на додану вартість з наукових приладів, обладнання, запасних частин і витратних матеріалів до них, реактивів, зразків, наукової літератури в паперовому та електронному вигляді, що ввозяться в Україну для забезпечення власної наукової та науково-технічної діяльності (крім підакцизних товарів). Проте, згідно з пунктом 1 Прикінцевих та перехідних положень Закону № 848, це положення набере чинності лише з моменту внесення відповідних змін до Податкового кодексу України.

*Головний учений секретар
НАН України
академік НАН України*

В.Л. Богданов